

toksino ☞. Aparta tokso, sekreciita de mikrobo k kapabla kaŭzi gravajn malsanojn.

toksologo. Sciencisto pri toksoj.

toksologio. Tiu parto de la medicino, kiu pritraktas la toksojn k kontraŭvenenojn.

tolueno ☞. Senkolora likvo, homologa de benzeno, multe uzata solvilo — $C_6H_5CH_3$.

tomahaŭko. Militakileto de la Nord-Amerikaj Indianoj, kun kapo el korno, ŝtono aŭ ŝtalo: *enterigi la ~on* (= fari pacon). Kp PADO.

tombolo z. Speco de societa loterio, en kiu ĉiu gajninto ricevas galanterian aŭ bagatelan artiklon.

tonalo b. Skalo, akordoj k tonrilatoj, grupigitaj ĉirkaŭ toniko kiel bazo de muzikaĵo.

tonelo ALD ~aro ⚙. Volumeno de la ŝipinterno: *kruda ~aro* (la tuta volumeno de la interno); *neta ~aro* (la volumeno nur de la mongajnaj spacoj).

toniko b. La ĉefa noto de la skalo, la gamnoto.

torio z ☞. Th. Elemento kun atomnumero 90 k atomepozo 232,1; neabunda metalo, havanta radioaktivajn izotopojn.

totala. Ĉion ampleksanta, ĉioma: *la ~a nombro de la ĉeestantoj; ili pereigis la ~on de la popolo.* ~ismo ☞. Politika sistemo, en kiu la rajtoj de la civitanoj estas kvazaŭ ensorbitaj de la ŝtato, k en kiu povas ekzisti nur unu partio, tiu de la ŝtatistoj: *~isma reĝimo.*

trado (Ge). Ĉiu el la ventoj, kiuj regule blovas dum la tuta jaro inter la tropikoj k estas deturnataj okcidenten pro la terrotacio. **Kontraŭ~o.** Vento, kiu same blovas, sed en mala direkto k en la stratosfero. Kp MUSONO.

trako. 1 (Avi) Projekcio de la vojo de la gravita centro sur la teran surfacon. 2 En fervojoj, la du reloj, kun siaj ŝpaloj k akcesorajoj, de unu relvojo: *unu~, du~a fervojlinio; krucaĵo de du ~oj.* ~angulo. (Avi) La angulo, je ajna momento, inter la ~o k meridiano. ~bazo. La finita supraĵo de la teraĵoj.

sur kiun oni sternas la balaston k la ~on. ~forko. La tuta komutilaro necesa por ŝanĝi flanken la indirekton de trajno: *simpla, trivoja, bondifforma ~forko.* ~largo. Spuro. ~sterni (ntr). Sterni la ~on sur la balaston.

trampo. 1 ♂ Ĉifona, malzorgita vagulo. 2 ⚙. Ŝipo, kiu ne sekvas regulan linion, sed vojaĝadas de loko al loko laŭ la postulo de kargo.

translacio Δ. Senrotacia movo en unu direkto. ~l (tr). Fari, ke iu korpo moviĝu, tiel ke ĉiuj ĝiaj partoj iras en la sama direkto laŭ paralelaj linioj.

transmisil (tr) ☞. Komuniki (energion, forton aŭ movon) de unu maŝino al alia. ~ilo. Mekanismo aŭ organaro, kiu ~as.

transmutacio ☞. Transiĝo de unu kemia elemento en alian.

transponi z b. Transskribi, transludi muzikon en alian tonalon (= aligamigi): *ĉi tiu ~is la kanton por tamburo z.*

traŭbo ⚙. Grapolo.

traŭmo ☞. Malutiliga perforta efiko de ekstera mekanika aganto sur ies korpon: *~a hemoragio, telano.* **Psika ~o.** Analoga efiko de ŝokanta spektaklo, parolo ktp sur ies psikon: *psika ~o estas la origino de multaj neŭrozoj.*

tredi (tr). Enmeti (fadenon, ŝnureton ktp) tra truo(j), orlo, ringoj ktp: *oni ~as fadenon en kudrilruon, tra perloj, silkan rubandon tra truico ĉirkaŭ bluzkolumo, laĉon tra laĉringetoj de ŝuo* ktp. ~ilo. Ilo, per kiu oni tiras fadenon tra truo, tra la tubo de orlo ktp.

trejni (tr). Prepari por sporto, batalado ktp, per ekzercado k hardado: *~i ĉevalon por velkurado, soldaton por skermado; intensa ~ado.*

trepano. 1 ☞ Kirurgia cilindra segilo, uzata por depreni parton de la kranio k tiel povi kuraci la cerbon. 2 ☞ Aparato por bori minputon en rokaĵo ktp. Kp DRILO. ~l (tr). Trabori (kranion) per ~o aŭ alia simila ilo: *multaj kranioj de la magdalenio estas ~litaj.*

triforio ☞. Galerio, konstruita sur la flankaj navoj de preĝejo, k malfermiganta sur la centra navo per arkadoj.